

PROJEKT & KULTUR

nr. 137 ----- november 2018

issn. 0901-8824

GENVEJ TIL UDVIKLING

www.gtu.dk

Skovvej 24, 9510 Arden. Tlf.: 42 17 09 97. gtu_sekr@hotmail.com

Medlem af Den Internationale Emmaus-Bevægelse

emmaus

INTERNATIONAL

PROVOKATØRER FOR FORANDRING

Velkommen til Projekt & Kultur nr. 137!

Projekt & Kultur udgives af Genvej til Udvikling (GtU), tlf.nr. 42 17 09 97

gtu_sekr@hotmail.com - www.gtu.dk

Kontingenter, abonnementsbetalinger og bidrag sendes til reg.nr. 9806, kontonr. 2071578634.

Hvor intet andet angives, er teksten af Jørgen Olsen. **Indlæg til Projekt og Kultur nr. 138** skal aftales på gtu_sekr@hotmail.com. Bladet skal udkomme i februar 2019.

Dette nummer af Projekt & Kultur er trykt på Godsbanen i Århus i 100 eks. Redaktionen opfordrer til eftertryk med kildeangivelse. Signerede artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens holdninger.

Dette nummer indeholder:

3 - 4: Mødedeltagelser og udstillinger –
Mediemarkeringer.

5 - 7: **Genvej til Udvikling fejrede 40års
jubilæum den 6. oktober.**

8 - 9: **Fair Trade Bazaren, Guldsmegade 8a,
Aarhus C, det 25. år**
- af Anna Marie Jørgensen.

10 – 11: **Kærlighed til et afrikansk folk**
- Kristian Katholm Olsen
anmelder bogen *Nær ved
høvdingen – erindringer fra
min afrikanske landsby af
Else Trærup.*

12 – 15: **Hvorfor nogle maliere slutter sig til
bevæbnede grupper?**
- af IRIN.

Billedet på forsiden er taget af Maria Ammitzbøll på GtU's 40 års jubilæumsfest den 6. oktober på Vestermølle ved Skanderborg. Knælende Julien K. M. Murhula, forrest Erna Olsen, Ninna Hougaard, M. Cecilia Castro-Becker, Koudbi Koala (gæst), Thyge Christensen, Ivan Jensen og Lise Lund, bagest Kristian Katholm Olsen, Jørgen Olsen, Laura Katholm Olsen, Birgitte Juul Nielsen, Inge Torkild-Hansen, Jørn Kirkegaard, Jens Elgaard Madsen, Vera Teglgaard og Per Adelhart Christensen.

Se også denne billedserie om Koudbi Koalas besøg og jubilæumshøjtideligheden
<http://gtu.dk/Billedserie.pdf>

Billedet på bagsiden er taget af Judy Wanjika Jørgensen

<http://judywanderi.net/blog-2/kenyan-mom-abroad>

Det forestiller GtU's koordinator Jørgen Olsen på Afrikansk Marked på Folkestedet, Carl Blochs Gade 28, Århus C., søndag den 2. september.

**Hermed en stor tak til alle, som har sendt
kontingenter og bidrag siden sidst!**

Vi er for tiden 138 medlemmer. Hvis der er vedhæftet en seddel med kontooplysninger, har du ikke betalt for i år.

Husk at læse www.gtu.dk – her opdateres
www.gtu.dk/Nyheder.htm og
www.gtu.dk/Kalender.htm ganske ofte.

Pakkeforsendelser

Pakke til Benebnooma, Koudougou, Burkina Faso, blev sendt den 3. september jf.

<https://www.emmaus-international.org/en/who-are-we/emmaus-around-the-world/africa/burkina-faso/benebnooma.html>

Pakke med briller til Syn for Sagen i Afrika blev sendt den 10. november jf..

http://gtu.dk/syn_for_sagen_i_afrika.pdf

**Foredragsrække med tuareg fra Timbuktu i
Mali** – 22. november – 8. december

<http://gtu.dk/abou.pdf>

Julemarkeder

Genvej til Udvikling deltager med vores blandede u-landhandel i følgende markeder op til jul:

Lørdag den 24. november kl. 10 til 16 på
Møllestien i Århus, jf.

<https://www.facebook.com/events/339528066852789/>

Lørdag den 24. november kl. 11 til 15 på Hobro
Friskole, Nyvej 23, Hobro jf.

<https://www.hobrofriskole.dk/>

Søndag den 2. december kl. 13 til 16 på
Kulturhuset i Arden, Bluhmesgade 19 jf.

<http://www.kulturhusetiarden.dk/Arrangementer.html>

Lørdag den 15. december kl. 10 til 14 på Bazar
Skelund, Teglbakkevej 16, Skelund, Hadsund, jf.

<https://www.bazarskelund.dk/>

Koudbi Koala på Engdalskolen i Brabrand ved Aarhus, jf. side 4
(foto: Jørgen Olsen)

Mødedeltagelser og udstillinger

Efterår i Himmerland

Jørgen Olsen præsenterede vores blandede u-landhandel på disse markeder med de følgende kontante resultater (*alle salgsfremstød tjener desuden et oplysningsformål*):

Den 31. maj på Hadsund Butikscenter.....182 kr.
Den 15. september på Bazar Skelund.....229 kr.
Den 13. på loppemarked i Arden-Hallerne..567 kr.

Afrikansk marked i Århus

Sammen med en række andre organisationer deltog Genvej til Udvikling den 2. september i Afrikansk Marked, afholdt på Folkestedet i Carl Blochsgade 28. GtU's stand blev passet af Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen, og GtU's varesalg blev på 5.966 kr.

Verdensspejl Festival i Århus

Sammen med en række andre organisationer deltog Genvej til Udvikling den 7., 8. og 9. september i Verdensspejl Festival, afholdt på Brobjergskolen. GtU's stand blev passet af Maria Cecília Castro-Becker, Jens Elgaard Madsen, Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen, og GtU's varesalg blev på 971 kr.

Bæredygtighedsfestival i Aalborg

Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen deltog den 10. september i Bæredygtighedsfestival - for GtU i vores egenskab af kollektivt medlem af FN-forbundet. Læs mere
<http://gtu.dk/baeredygtighedsfestival.pdf>

Foredrag i Sognegården i Skørping

Jørgen Olsen holdt foredrag den 20. september, jf. <http://gtu.dk/omgangsformer.pdf>
Læs om Torsdagscaféen i Skørping-Fræer pastorat <https://skoerping-fraer.dk/page/389/torsdagscafeen>
Der var i alt 7 mennesker til stede.
Birgitte Juul Nielsen var med ved varesalget, som indbragte 667 kr.

Intromøde hos Oxfam Ibis i Aalborg

Jørgen Olsen var til møde med Ibis den 20. september, for generel introduktion til arbejdet i Aalborg og som led i forberedelserne til foredraget med Koudbi Koala den 4. oktober.

FN-forbundets stand på Socialdemokratiets kongres

Birgitte Juul Nielsen og Jørgen Olsen var den 22. september med til at passe FN-forbundets stand, som omhandlede FN's 17 bæredygtighedsmål.

Offentligt møde med Koudbi Koala på VerdensKulturCenteret i København

Den 1. oktober. Læs mere på <http://gtu.dk/Democracy%20-%20the%20Burkinabe%20Way%20-%20Cph.pdf>
29 fremmødte.
Varesalg: 216 kr.

Besøg på Efterskolen ved Nyborg

Den 2. oktober. Koudbi Koala holdt foredrag for 19 9. kl. elever og deres lærer.

(fortsættes side 4)

Mødedeltagelser og udstillinger

(fortsat fra side 3)

Offentligt møde med Koudbi Koala i Ungdomshuset i Odense

Den 2. oktober. Læs mere på <http://gtu.dk/Democracy%20-%20the%20Burkinabe%20Way%20-%20Odense.pdf>
7 fremmødte.
Varesalg: 69 kr.

Besøg på Engdalskolen i Brabrand ved Aarhus

Den 3. oktober: Koudbi Koala holdt foredrag for 19 9. kl. elever og deres lærer og senere samme dag for 38 8. kl. elever og deres lærer.
Varesalg: 158 kr.

Offentligt møde med Koudbi Koala i møderum 2, DOKK 1 i Aarhus

Den 3. oktober. Læs mere på <http://gtu.dk/Democracy%20-%20the%20Burkinabe%20Way%20-%20Aarhus.pdf>
16 fremmødte.
Varesalg: 40 kr.

Besøg på Sabro Skole ved Aarhus

Den 4. oktober: Koudbi Koala holdt foredrag for 23 8. kl. elever og deres lærer.

Offentligt møde med Koudbi Koala på Nørresundby Gamle Rådhus

Den 4. oktober. Læs mere på <http://gtu.dk/Democracy%20-%20the%20Burkinabe%20Way%20-%20Aalborg.pdf>
14 fremmødte.
Varesalg: 79 kr.

Besøg på Vindblæs Friskole i Norup ved Hadsund

Den 5. oktober: Koudbi Koala holdt foredrag for 10 9. kl. elever og deres lærer.

Besøg på Hobro Friskole

Den 5. oktober: Koudbi Koala holdt foredrag for 13 8. kl. elever og deres lærer.

Genvej til Udviklings 40 års jubilæumsfest

Den 6. oktober: Se siderne 5, 6 og 7!

FN-forbundets landsmøde

Jørgen Olsen repræsenterede GtU på forbundets landsmøde den 27. og 28. oktober på Den Internationale Højskole i Helsingør. Læs om forbundet på dette link <http://www.fnforbundet.dk/>
Varesalg 1.415 kr.

Bliv klogere på Afrika

Jens Elgaard Madsen og Jørgen Olsen var med den 8. november til foredrag om Afrika på Folkestedet i Århus, arr. af FN-forbundet, Europabevægelsen og Det Udenrigspolitiske Selskab. Læs om arrangementet på dette link <http://gtu.dk/bliv-klogere-paa-afrika.pdf>
Varesalg 202 kr.

Mediemarkeringer

Ekstra liv til artikel i nr. 136

Artiklen "Monsanto i Burkina Faso - bedrag og modstand" fra Projekt & Kultur nr. 136 har fået ekstra liv på hjemmesiden Globalnyt - læs her <https://globalnyt.dk/content/monsanto-i-burkina-faso-bedrag-og-modstand>

Et pust fra fjerne Burkina Faso

var overskriften i en artikel den 2. oktober i Hobro Avis af Jesper Poulsen i forbindelse med besøget af Koudbi Koala.

Fra Burkina Faso til Brabrand – og den anden vej...

Læs dette link om besøget på Engdalskolen: <https://voresbrabrand.dk/blog/fra-burkina-faso-til-brabrand-og-den-anden-vej/>

Blogindlæg i Globalnyt

den 18. oktober jf. <https://globalnyt.dk/content/burkina-faso-og-verdensmaalene>

Genvej til Udvikling fejrede 40års jubilæum den 6. oktober 2018 på Vestermølle i Skanderborg

På vej til jubilæet i Skanderborg så Koudbi Koala det burkinske bronzebaobabtræ i Hinnerup - til venstre Thyge Christensen
(foto : Jørgen Olsen)

Formand Jens Elgaard Madsen holder tale for Koudbi og forærer ham en lykketrold fra Gjøl - af kunstneren Thomas Dam - til minde om besøget i Danmark
(foto: Jørn Kirkegaard)

Koudbi Koala holder gæstetalen til venstre Hanne Kirkegaard
(foto : Jørn Kirkegaard)

(foto : Jørn Kirkegaard)

(fortsættes side 6)

GtU's 40års jubilæum

(fortsat fra side 5)

(foto: Jørn Kirkegaard)

Gaver til Koudbi fra GtU:

Forklæde fra AFA, Benin

http://gtu.dk/AFA_da.pdf - fordi vi påskønner,

at Koudbi's forening, Benebnooma

<https://www.emmaus-international.org/en/who-are-we/emmaus-around-the-world/africa/burkina-faso/benebnooma.html> samarbejder med andre foreninger i og uden for Emmaus.

Pung af genbrugsplastik fra GAFREH, Bobo

Dioulasso <http://gtu.dk/PK118-12.pdf> for at pege på en organisation, der ikke er medlem af Emmaus, men arbejder i Emmaus' ånd.

Maria Ammitzbøll og Birgitte Juul Nielsen
(foto: Jørn Kirkegaard)

Inge Torkild-Hansen og Vera Teglgaard
(foto: Jørn Kirkegaard)

Lise Lund og Ivan Jensen
(foto: Jørn Kirkegaard)

(foto: Jørn Kirkegaard)

Forsamlingen sang to sange, en gammel jf.
<http://gtu.dk/PK125-10-11.pdf> og en ny, jf. side 7

FESTSANG TIL GtU's 40-ÅRS JUBILÆUM DEN 6. OKTOBER 2018

*Melodi: Amitié – amitié. Liberté – liberté.
Tekst : Thyge Christensen*

*Spejdersang samt klunersang tilbage i tresserne og halvfjerdserne, jf. dette link
<https://www.youtube.com/watch?v=FX1oKYFkkho>*

GtU bli'r 40 –
derfor kan vi spørge,
kan man sammen høre
blomsterne gro?

1.
Når de mange tusind ting vi gjorde
bærer brænde til et fælles bål,
peger urets viser på det store,
mod de sytten Verdensmål.
GtU bli'r 40 –
er der noget større
end at virkeliggøre
drømmenes bro?

2.
Hvis et ur skal vise tiden rigtigt
er der brug for mer' end færdighed,
så er alting i det lige vigtigt,
alt har lige værdighed.
GtU bli'r 40 –
derfor kan man spørge,
er et tandhjul større,
end man sku' tro?

3.
Vi har faktisk mange ting at fejre:
det der lykke's, det vi lærte af.
Vi har set, at nederlag og sejre
gi'r den samme patina.
GtU bli'r 40 –
derfor kan vi spørge,
kan man sammen høre
blomsterne gro?

Nyt fra Fair Trade Bazaren, Guldsmedgade 8a, Aarhus C, det 25. år

- af Anna Marie Jørgensen.

Den 7. september 2018 kunne Fair Trade Bazaren fejre sit 25års jubilæum med glæde og en festlig reception hele dagen, trods regnvejret. Butikken blev etableret i 1993 af en gruppe mennesker, der var blandt de mange ildsjæle i hele verden, der i årene efter at de tidligere kolonier opnåede uafhængighed, har arbejdet for ordentlige vilkår for fattige mennesker, især i den 3.verden efter princippet Trade not Aid (*handel ikke bistand*).

I dag er det muligt for Fair Trade Bazaren at tilbyde vore mange kunder et stort og varieret sortiment af virkelig smukke, unikke varer i god kvalitet, der alle er fremstillet og handlet efter principper, der internationalt er fastlagt af World Fair Trade Organization, se www.wfto.com.

Fair Trade Bazaren har altid forhandlet et meget stort udvalg af fint forarbejdede, håndlavede kurve af meget forskellig art og størrelse, som oftest ikke fås andre steder i byen. I år har vi fået opsat nye hylder i den bageste del af butikken for at få plads til et endnu større udvalg.

De viste kurve er fremstillet i Bangladesh, Madagaskar eller Ghana af jute, hogla-siv, kaisagræs, gamle sarier, papyrus eller elefantgræs. En rigtig god og altid anvendelig gaveide til en selv eller andre.

(fotos: Anna Marie Jørgensen)

En af årets nyheder er nogle meget smukke glas med motiver af kendte bygninger i Aarhus rundt om glasset. De er designet af Divya Easwar og fremstillet af brugte chilenske glasflasker hos Calypso, Chile (www.calypso.com), medlem af WFTO.

(fotos: Anna Marie Jørgensen)

Vi har fået nye designs i vore populære, meget holdbare dørmåtter, her et lille udvalg. De er fremstillet af bast fra skallerne af kokosnødder hos Surjosnato Coconut Products, Ramgonj, Bangladesh, som er en af mange grupper i CORR-The Jute Works. Se www.cjwbd.com

(fotos: Poul Roed Kristensen)

Til de mindste er der også mange gode muligheder: Stimulerende ophæng i børneværelset, puslespil eller hyggelige legetøjsdyr af hessian, jute og bomuld også fra COOR-The Jute Works i Bangladesh.

(fotos: Poul Roed Kristensen)

Til at hygge i hjemmet har vi et rigtig stort sortiment af håndlavet kunsthåndværk, f.eks. engle af glas fra Calypso. Eller yndefulde kvindefigurer af omsmeltet genbrugsmetal, brugte messingrør og lignende fra Burkina Faso, hvor de laves af Patrice Balma og hans medarbejdere. De importeres af Hammershus Fair Trade på Bornholm.

(fotos: Divya Easwar)

Eller disse fine dyr fra Nepal af filt, som er importeret af En Gry og Sif, medlem af WFTO.

Af nyheder til jul kan nævnes håndlavede engle fremstillet hos Mama Afrika i Sydafrika som genbrug af gamle gramfonplader. Importør: El-Puente, www.el-puente.de. De farverige kugler er af jute og fra Bangladesh.

(fotos: Anna Marie Jørgensen, Poul Roed Kristensen, Divya Easwar)

En god gave i vintertiden kunne være et par varme slippers til ham og hende, f.eks. et par af bananfibre og sål af læder fra CORR-The Jute Works i Bangladesh, eller et par mere farverige af filt fremstillet i Nepal og importeret af Egos Copenhagen, certificeret af WFTO.

(fotos: Divya Easwar, Poul Roed Kristensen)

Vi kan fortsat tilbyde de bedste hængekøjer og hængestole i byen i designs til enhver smag, både farverige og rolige, og både med og uden træbarre. Vi har også hængekøjer til 2 eller 3 personer og mindre hængekøjer til børn samt nogle med sele til babyer. Vi får dem hovedsagelig fra Exporsal i El Salvador. De er vævet af kraftig lokalt fremstillet bomulds canvas og forsynet med snore af polyester. Exporsal har siden grundlæggelsen i 1974 haft til formål at opretholde og videreudvikle lokale designs, lokal håndværksmæssig kunnen og ordentlige forhold for arbejderne og deres børn. Exporsal ledes af grundlæggerens datter, Elena Maria de Alfaro (www.exporsal.com).

(fotos: Anna Marie Jørgensen og Exporsal)

Vores hjemmeside: www.fairtradebazaren.dk
Vores facebookadresse: fairtradebazaren.dk

Fair Trade Bazaren sender gerne varer til hele landet mod betaling af fragt. Send mail til bazaren@fairbutik.dk eller ring til 86 18 51 11!

Kærlighed til et afrikansk folk

(foto: Louise S. Trærup, Refleksdesign)

- anmeldelse af bogen **Nær ved høvdingen** – **erindringer fra min afrikanske landsby** af Else Trærup
- udgivet på forlaget Brænderiet 2018
- 119 tæt illustrerede sider
- 249,50 kr. hos boghandleren samt på estraerup@gmail.com
- anmeldt af Kristian Katholm Olsen, cand. mag i litteraturhistorie og samfundsfag
- noter af Jørgen Olsen.

Else Trærup har forfattet en interessant og oplysende bog om Burkina Faso, hvor hun de seneste 14 år har drevet en association (forening). Det er inspirerende læsning og et vigtigt perspektiv, der understreger en nuanceret tilgang til problemstillinger i udviklingssammenhænge frem for enkle løsninger.

Som jeg går ud fra, at det forholder sig for de fleste andre danskere, er mit kendskab til landet Burkina Faso yderst begrænset. Jeg har besøgt det sammen med min familie for otte år siden, altså før Udenrigsministeriet begyndte at fraråde unødvendige rejser til landet.¹ Her besøgte vi blandt andre repræsentanter for Genvej til Udviklings modernetværk, Emmaus, som min far havde fået lavet en aftale med. Turen varede i 10 dage, og den gav mig indtryk af et land, der er præget af ekstrem fattigdom og dårlig infrastruktur, men også med en meget venlig og imødekommende befolkning.

Efter denne rejse sad jeg stadig tilbage med stor uvidenhed om landet. Jeg er blevet meget klogere ved at læse Else Trærups bog, som giver et nuanceret indblik i hendes engagement i associationen Kologh Naba ("*Nær ved høvdingen*" på dansk) samtidig med, at der er fokus på Burkina Faso og landets udvikling i de senere år. Disse to centrale forhold flettes elegant sammen i bogen, så man sidder tilbage med et godt helhedsbillede.

Bogen er på 119 sider og er ikke svær at læse med et flot galleri af billeder taget primært i det område, hvor Else Trærup har haft sit virke. Kologh Naba-associationen er Trærup en af de vigtigste drivkræfter bag, og bogen kommer godt omkring projektet med beskrivelser af det arbejde, der laves der, bl.a. vævning, syning, murerarbejde og restaurantdrift.² Dette har aktiveret mange lokale burkinere både af det ene og det andet køn i et land, der generelt er præget af massiv arbejdsløshed.

¹ Læs anmelderens artikel om turen til Burkina Faso hen over jul og nytår 2010-11 <http://gtu.dk/PK106-11-12-13-14-15-16.pdf>

² Genvej til Udvikling forhandler sæbe og forklæder samt en gang imellem også grydelapper og viskestykker fra Kologh Naba, jf. http://gtu.dk/blandede_u-landhandel_2018.pdf

Tidspunktet for bogens tilvejebringelse har været helt logisk, da Else Trærup har nået en alder, hvor hun har fået andre prioriteringer i livet og derfor har taget den beslutning at sende lederskabet af Kologh Naba videre. Dermed har vi også at gøre med en erindringsbog, idet Trærup fokuserer på sin tid i Burkina Faso og især tiden som leder af Kologh Naba. Her er sammenhængen bl.a. den politiske situation, hvor der er sket store omvæltninger fra tiden med Blaise Compaoré som diktatorisk leder, til efter hans tvungne flugt i 2014, hvorefter forskellige terrorgrupper har skabt yderligere destabilisering. Dette har selvfølgelig påvirket associationen og også Trærups engagement i den.

Kologh Nabas logo
(foto: Nomwindé Vivien Sawadogo)

Else Trærup fortæller om logoet: Det er skåret ud af en gammel mand, der engang boede i en landsby. Præsident Sankara (1983-87) kom forbi og så hvor dygtig manden var. Han sørgede så for, at han kom med til Ouagadougou, og siden da har han boet i hovedstaden og lavet træskærerarbejde. Han har brugt noget, der ligner en lommekniv til at lave skulpturen, der er skåret ud af en tyk gren, som vi var nødt til at skære af vores store træ, fordi en meget stor fuglekoloni havde slået sig ned der. Logoet bruger vi på alle vore ting, og det betyder, at den store hjælper den lille. Det var ret fantastisk at følge arbejdet, der tog en måneds tid.

Else Trærup kommer ind på en masse positive initiativer, der er sket i Kologh Naba-associationens levetid, men hun er ikke bleg for at beskrive flere af de problemer, der har været undervejs, som ofte har haft deres baggrunde i kulturelle forhold hos befolkningen.

Trærup får ærligt udfoldet sine personlige holdninger til udviklingsproblemstillinger på en meget grundig og nuanceret måde, og dermed bliver bogen også et kvalificeret indspark i udviklingsdebatten.

Det er en kilde til en smule irritation, at bogen godt kunne have brugt en eller flere omgange af korrekturlæsning, hvor der særligt kunne være kommet fokus på kommateringen, som er mangelfuld. Derudover springer bogen en del frem og tilbage i tid. En fast kronologi eller anden form for ordnet struktur er næsten altid vigtigt for, at man som læser har et godt overblik, og selv om denne bog stort set forløber kronologisk, forvirrer det mig med de spring i tid, der ofte er. Ovenstående hører dog til småtingsafdelingen, og det interessante indhold i bogen kompenserer så rigeligt for disse aspekter.

Bogen kan varmt anbefales til enhver, der gerne vil have udvidet sin horisont og blive klogere på et land, som ligger fjernt fra Danmark på en lang række parametre og fungerer som nævnt også som et godt indspark i den udviklingspolitiske diskussion. Ser man på bogen adskilt fra disse to aspekter, kan den også nydes til fulde på baggrund af det forhold, at man får et nært indblik i den forskel, Else Trærup har gjort for mange mennesker. Det er inspirerende læsning, og Trærup er en rigtig ildsjæl, der sætter barren højt for, hvad det vil sige at vie sig selv til en sag med stor dedikation.

BAMAKO, 25. januar, 2018 – foto: IRIN

Hvorfor nogle maliere slutter sig til bevæbnede grupper?

Det handler mere om desillusionering end radikalisering.

<https://www.irinnews.org/analysis/2018/01/25/why-some-malians-join-armed-groups>

Mere end to år efter at nogle af Malis bevæbnede styrker underskrev en fredsaftale, så stiger og spreder usikkerheden sig i landet.

Da det seneste kapitel i Malis lange historie med usikkerhed blev skrevet i 2012, var det til at begynde med begrænset til den nordlige del af landet; men i de seneste år er volden vokset fra en lang række grupper i landets centrale dele.

I det tredje kvartal af 2017 ”blev sikkerhedssituationen forværret og angreb mod

MINUSMA [FN’s mission i Mali] samt maliske forsvars- og sikkerhedsstyrker forøget og intensiveret,” skrev FN’s generalsekretær António Guterres i sin seneste opdatering til FN’s sikkerhedsråd den 26. december.

”Terroristgrupper... virker til at have forbedret deres operationelle kapacitet og udvidet deres driftsområde, hvilket leder til en stigning af dødsfald medført af terrorangreb,” selv hvis angreb mellem parterne stopper nu, tilføjede han.

”Fredsprozessen har kun haft få konkrete resultater,” konkluderede Guterres. Ifølge Ibrahim Maïga, en forsker hos African Institute for Security Studies (ISS), så ”er vi trådt ind i en ny fase af krigen.”

”Det er meget mere uforudsigeligt end i 2012. Det er meget mere diffust. Før var det fokuseret i byområder, men nu sker det i landområder og usikkerheden er stærkt voksende,” fortalte han til IRIN.

For at bruge jargon fra konfliktanalyse, så er et stort antal af ”ikke-statslige bevæbnede aktører” gået over til vold, mens alliancer og opbrud kommer og går.

I store træk så falder grupperne under fire kategorier:

- ✚ The Coordination of Azawad Movements (CMA) – en løs koalition af bevæbnede grupper med en fælles interesse i selvbestemmelse og territorial kontrol.¹
- ✚ The Platform of Armed Groups – en række bevæbnede grupper, der støtter regeringen.
- ✚ Voldelige ekstremistorganisationer hvoraf mange hører under Jamâ’ah Nusrah al-Islâm wal-Muslimîn (*gruppe til støtte af islam og muslimer—også kaldet JNIM.*)
- ✚ Andre grupper, især lokale selvforsvarsenheder som ikke er tilknyttet ovenstående.

Mangfoldigheden af disse grupper, deres konstante forandring, og usikkerheden i de områder, hvor de opererer, gør det umuligt at afgøre, hvor mange maliske borgere, der er i deres rækker. Ingen af organisationerne som IRIN talte med ønskede at give en omtrentlig beregning.

En fornemmelse kan udledes af forslagene om hvor mange medlemmer af grupperne, som underskrev aftalen i 2015, der skal integreres ind i de regulære sikkerhedsstyrker. Regeringen anslår antallet til at være 4.900, hvoraf nogle af underskriverne insisterede på at det skulle være så mange som 14.000. Jihadist-styrker og selvforsvarsenheder var ikke en del af aftalen.

Et område, som er blevet undersøgt udførligt, er *hvorfor* maliske borgere beslutter sig for at tilslutte sig bevæbnede grupper. Og ifølge resultaterne af adskillige feltundersøgelser, så er ”radikalisering” og umiddelbar pengemæssig gevinst ringe tiltrækningsfaktorer.

I stedet tegner der sig et billede af, at det anses som værende en respons på forringede vilkår.

”Der er mange faktorer. Der er næsten lige så mange motiver, som der er medlemmer af bevæbnede grupper, forklarer Maïga fra ISS. Unge mellem 18 og 35 ”udgør den største del af gruppernes kampdygtige. Uden de unge, så er det svært at være en aktiv, farlig gruppe,” siger han. Mere end to tredjedele af Malis 18 millioner indbyggere er under 24 år.

I 2016 interviewede ISS dusinvis af tidligere medlemmer af maliske jihadist-grupper, for at klarlægge deres motiver, hvilket forskergruppen fastslog til at falde inden for 15 brede kategorier: personlige årsager, uddannelse, beskyttelse, socialt, etisk, indflydelse, økonomisk, familierelateret, politisk, religiøs, psykologisk, tvang, miljømæssigt, kulturelt/fællesskab/sociologisk og ukendt.

IS-resultaterne stemmer overens med andre organisationer, der udførte lignende forskning. Her er en oversigt over nogle overlappende nøglefaktorer, der spiller ind:

Regeringstomrum

I årtier har opfattelsen af marginalisering og forsømmelse været brændstof for oprør i det nordlige Mali. Oprøret i 2012 og jihadist-gruppers erobringer har ledt til en massetilbagetrækning af statens tilstedeværelse i Nord.

De seneste år har set en lignende udvandring af regeringsarbejdere i Malis centrale områder, i takt med at konflikten spreder sig.

(fortsættes side 14)

¹ Azawad er en tuaregisk betegnelse for de tre nordlige regioner, Timbuktu, Gao og Kidal.

Nogle politiske grupper domineret af tuareger ønsker en selvstændig stat med navnet Azawad.

Hvorfor nogle maliere slutter sig til bevæbnede grupper?

(fortsat fra side 13)

”Det er et spørgsmål om regeringsførelse,” siger Amara Sidibé til IRIN. Han arbejder med en forening af unge maliere, der hedder Plus Jamais Ça (*Aldrig Igen*) – han blev spurgt om civiles tiltrækning til bevæbnede grupper.

”Ungdommen føler sig forladt. Der er et totalt fravær af stat, af retfærdighed, en mangel på arbejde. Der er ikke nogen hospitaler, skoler eller steder til at få officiel dokumentation,” siger han.

Sikkerhed og beskyttelse

Abdoul Kassim Fomba, den nationale koordinator for Think Peace Mali, en tænketank, der arbejder på fredsopbygning og bekæmpelse af ekstremisme, forklarer, at ”når staten ikke er til stede, så begynder folk at stole på bevæbnede grupper.”

Ifølge Mercy Corps, en international NGO, så har ”regeringens manglende evne til at give effektiv sikkerhed – og den udbredte straffrihed for voldsforbrydere — har efterladt mange i konfliktplagede områder til at søge efter retfærdighed og sikkerhed hos ikke-statslige aktører.”

”Især unge i anti-regeringsgrupper og voldelige ekstremistgrupper har begge været udsat for sorger, der er rodfæstet i deres opfattelse af regeringens relative forsømmelse og mishandling af lokalsamfund i primært Gao og Timbuktu,” stod der for nylig i en rapport baseret på feltforskning udført sammen med Think Peace Mali.

”Ikke-voldelige unge var mere sandsynlige til at sige, at niveauet af regeringsservice i deres lokalsamfund var lig med eller bedre end andres, som potentielt kan lede til en mindre sandsynlighed, for at deres lokale samfund vil

skabe eller støtte bevæbnede grupper,” noterede rapporten.

I en analyse af usikkerhed i det centrale Mali forklarer Crisis-gruppen, at fraværet af statens tilstedeværelse ”frister nogle autoriteter og lokale eliter til at forbedre sikkerheden ved at skabe selvforsvarsmilitser ankeret i lokalsamfundene.”

Selve konceptet ”sikkerhed” har mange dimensioner for maliere, der lever i centrum af og nordpå i landet, ifølge Stockholm International Peace Research Institute (*SIPRI*), Coalition of Civil Society for Peace og Fight Against the Proliferation of Light Weapons. ”Sikkerhed betyder mange forskellige ting for forskellige mennesker,” stod der i et dokument fra SIPRI, baseret på undersøgelsen. Adspurgte understregede at ”sikkerhed er lige så meget et udviklingsspørgsmål som det er problem forbundet med voldsudbredelse.” Lige som fysisk vold, så citerede undersøgelsens adspurgte også andre faktorer relateret til sikkerhed så som ”arbejdsløshed, fattigdom og adgang til offentlige services.”

Retfærdighed

Manglen på funktionsdygtige statsydelser strækker sig også til retsområdet. Mariam Sy, en ung arkitekt som arbejder med Plus Jamais Ça, siger til IRIN, at ”retssystemet er yderst korrupt. Beslutninger er forudbestemte: Den, der betaler mest, vinder.”

For at kunne sætte en stopper for volden, så ”må det begynde med retfærdighed. Vi har brug for et retfærdigt fungerende retssystem. Og for at få et fungerende retssystem, så er der brug for politisk vilje og ledere, der er i stand til at tage beslutninger på vegne af befolkningen,” siger hun. Ifølge Afrobarometer så har ”det maliske retssystem stået over for trusler og forstyrrelser, især i Nord ... adgang til retfærdighed forbliver stærkt kompromitteret. Den offentlige tillid til retsvæsenet er lav og opfattelsen af korruption er høj.”

”Forsinkelser og systemets kompleksitet har ledt mange maliere til at stole på traditionelle og lokale autoriteter til at udøve retfærdighed frem for at inddrage domstolene,” fortæller organisationen, som foretager offentlige meningsmålinger omkring demokrati og regering på tværs af Afrika.

I The Mercy Corp-rapporten er det noteret, at “unges erfaring med uretfærdighed—inklusive misbrug og korruption — indgår i motiverne til at tilslutte sig anti-regeringsgrupper.”

Og ifølge ICG’s undersøgelse af det centrale Mali, så ”ved de yderligtgående grupper, hvordan man vinder frem ved at gøre dem selv nyttige og ved at støtte nogle grupper frem for andre. De ... er i stand til at reagere på stærke lokale krav for retfærdighed, sikkerhed og moralsk anseelse i politik.”

Fællesskab og identitet

”Søgen efter social succes og anerkendelse” spiller en stor rolle i unge malieres beslutninger om at ty til vold, ifølge forskning offentliggjort af Interpeace and the Malian Institute of Action Research for Peace.

”En autoritetskrise” og sammenbruddet af et socialt samspil, der binder unge mennesker sammen med familien, lokalsamfundet og skolen, har efterladt mange unge ”uden vejledning.”

”Unge voldelige handlinger er ofte et udtryk for deres behov for at finde et sted i samfundet og for at blive anerkendt og værdsat,” har feltforskningen fundet ud af.

”For mange analyser anser unge for passive enheder, som man udøver vold imod eller som sårbare skabninger der er lette at mobilisere eller indoktrinere. [Men] unge er fuldgældige aktører i voldens dynamik og træffer deres egne valg, selv hvis deres valg ofte er begrænset eller defineret af kontekst,” fortæller rapporten.

Fomba, fra Think Peace Mail, noterer at sådanne vigtige valg nogle gange bliver truffet af en gruppe frem for af den enkelte. ”Der er så mange bevæbnede grupper, som beskytter interesserne for deres egne lokalsamfund. Så lokalsamfundene identificerer sig med visse bevæbnede grupper, og for at vise deres tillid giver de et medlem af deres familie til gruppen, så de kan kæmpe for deres lokalsamfund,” fortalte han til IRIN.

Forskningen hos Think Peace Mali og Mercy Corps citerer også unge, som siger at ”at slutte sig til bevæbnede pro-regeringsgrupper gav dem en vej ind til militæret, der lover dem økonomisk stabilitet i fremtiden samt højere social status, selv hvis det i staten kun har en lille økonomiske gevinst.”

Vej frem

Ifølge Mercy Corps ”findes løsninger til at forebygge vold på det lokale plan”. Hvis vi kan genkende lokalsamfundets store indflydelse og italesætte risikofaktorerne på et gruppeplan, så bliver det mere sandsynligt få unge væk fra volden. ”Hvis lokal regeringsførelse bliver mere inddragende og mere effektiv til at tilbyde statsydelser, så vil den opfattelse af udelukkelse, der har ledt lokalsamfund til at støtte bevægende grupper, ændre sig.”

Eller som ICG, der advarede om at Malis overvejende militære reaktion til dets sikkerhedsudfordringer ville risikere at give tilbageslag, formulerer det: ”at forebygge kriser vil gøre mere for at inddæmme voldelige ekstremister end imødegåelse af voldelig ekstremisme vil gøre for at forebygge kriser.” ”Det er en lang vej,” siger Sy. ”Det kan tage 20 år for at skabe det Mali, vi drømmer om; men man bliver nødt til at starte et sted og nægte at miste motivationen. Vi har ikke noget valg, det er vores land.”

- Nyhedstjenesten IRIN.

afsender: Genvej til Udvikling, Skovvej 24, 9510 Arden.

B

